

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 22 Şubat 2018

Sayı : 1731

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekonomide başarının tek kriteri büyüme değildir. Cari açık, dış ticaret dengesinde meydana gelen bozulma, işsizlik oranı, GSYİH'nin beklenen düzeyin altında gerçekleşmesi, ihracatın ithalatın çok altında seyretmesi, TL'nin döviz karşısında sürekli olarak yıldan yıla değer kaybetmesi 2018 yılı için de bu sistemi değiştirmeden üretim yapamayacak olmanın ve ekonomik parametrelerin olumluya dönemeyeceğinin göstergesidir. Sonucu düşünülmeden ekonomik büyümeyi artırmak için alınan tedbirler gitgide borçlanmayı kaçınılmaz hale getirmektedir. Türkiye ekonomisini kurtarmak ve yeni politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Baris YARKADAS
İstanbul Milletvekili

Yakup AKKAYA
İstanbul Mv.

Devrim KÖK
Antalya Mv.

Ömer Suha ALDAN
Muğla Mv.

Tufan Köse
Gorun Mv.

Dr. Niyazi Nefi KARDA
Antalya Mv.

Nihat YERİL
Ankara Mv.

Gedik Arık
Kocaeli Mv.

Ahmet Akın
Balıkesir Mv.

Ahmet Serdar TETİK
Balıkesir Mv.

Pınar Kaya
Kırıkkale Mv.

Ali Kamal
Kırıkkale Mv.

Mehmet Ege
Kırıkkale Mv.

Ceyhan İBİZ
Bursa Mv.

Saygılarımla,

M. Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Nezati YILMAZ
Ankara Mv.

Ömer Faruk KURBAN
Ankara Mv.

Deniz DÜMER
Kocaeli Mv.

Deniz DÜMER
Kocaeli Mv.

1731

20

2

GEREKÇE

2017 yılının 3. çeyreğine ilişkin olarak Hükümet, açıklanan “**rekor**” büyüme rakamlarını her fırsatta kamuoyuyla paylaşmakta ve bu durumu başarı olarak sunmaktadır. Ancak ekonomide başarının tek kriteri büyüme değildir. Sonucu düşünülmeden ekonomik büyümeyi artırmak için Kredi Garanti Fonu devreye sokulmuştur. İlk 2 çeyrekte bir önceki yıla göre yüzde 5’in biraz üzerinde bir büyüme gerçekleşmiştir. Üçüncü çeyrekte yüzde 11’e yükselmiştir. Yani tek kullanımlık önlemlerle ve vergi teşvikleriyle kontrolsüz bir eğilim vardır.

31 Ocak’ta yayınlanan geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2017 yılı Aralık ayında, 2016 yılının aynı ayına göre yüzde 8,6 artarak 13 milyar 878 milyon dolar, ithalat yüzde 25,4 artarak 23 milyar 84 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımızın artış hızı, ihracatımızın artış hızını 3’e katlamış, 2016 yılı Aralık ayında yüzde 69,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2017 yılı Aralık ayı itibariyle yüzde 60,1’e düşmüştür.

Dış ticaret dengelerindeki bozulmanın doğal sonucu da cari dengedeki bozulma olmuştur. Merkez Bankası tarafından yayınlanan 2017 Kasım ayına ilişkin Cari Denge istatistiklerine göre, 2016 yılı Ocak-Kasım döneminde 28,652 milyar dolar olan cari açık, 2017 yılı Kasım ayında yüzde 37’nin üzerinde artarak, 39,393 milyar dolara yükselmiş durumdadır.

Artan cari açığın doğal sonucu ise daha çok borçlanmadır. Cari açık arttıkça, ekonominin çarklarını döndürmek için ihtiyacınız olan dış kaynak, yani ihtiyaç duyduğunuz borç miktarı da otomatik olarak artmaktadır. 9 Şubat 2018 günü TÜİK tarafından yayınlanan 2017 Aralık ayına ait Dış Ticaret Endeksleri, ne yazık ki bu olumsuz gidişin artarak devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Söz konusu endekslere göre, 2017 yılında birim ithalat için ödediğimiz para bir önceki yıla göre yüzde 7,5 pahalılaşırken, birim ihracat karşılığında kazandığımız döviz yalnızca yüzde 1,5 artmıştır. Bu tablonun pratik anlamı, bir birim ithalat yapabilmek için gereken döviz kazanabilmek için yapmanız gereken birim ihracat miktarının artmış/artıyor olmasıdır. Sonuç olarak sadece toplam değer ve miktar açısından değil, birim değer açısından da ihracatın ithalatı karşılama oranının düştüğünü ortaya koyan bir tablo ile karşı karşıyayız.

Bu olumsuz tablonun iki nedeni vardır:

- TL’nin yaklaşık 5 yıldır kesintisiz süren değer kaybı (2014 Şubatında 1 ABD Doları = 1,78 TL)
- İhracatın özellikle yüksek katma değerli teknoloji-tasarım katkısı ve aramalı açısından ithalata bağımlı olması.

Üretiminiz, dolayısıyla ihracatınız ithalata bağımlı olunca, TL’nin değer kaybı doğrudan üretim maliyetlerinizi olumsuz olarak etkilemektedir.

Öte yandan, şu an Türkiye’de 29 milyon civarında istihdam edilen bir kesim vardır. 3 milyonu aşan bir rakam işsiz olarak görülmektedir. Geride kalan nüfus, yani 58 milyonluk faal nüfusun geri kalanı çalışmadan yaşıyor gibi görünmekte ve işsiz olduğunu beyan edenlerin bir kısmı bu geri kalan kısımda değerlendirilmektedir. O nedenle işsizlik rakamları düşük çıkmaktadır. Ekonomi uzmanlarının tespit ve değerlendirmelerine göre, gerçek işsiz sayısının, açıklanan beyanların 2 katına yakın olduğu iddia edilmektedir.

Kırk yıla yakın süredir uygulanan ekonomik modelin doğal sonucu olarak, sorunun esas kaynağı, üretimimizin tasarım ve sermaye/teknoloji katkısı açısından da ithalata bağımlı olması yani katma değer yaratmayan yapısıdır.

Sorunun bir başka nedeni uygulanmakta olan neoliberal ekonomik sistem ve ihracata yönelik sanayileşme modelinin kendisi olunca, bu sistemi değiştirmeksizin yüksek katma değerli üretim yapmanız mümkün olamamaktadır. Katma değerli üretim yapabilmenin olmasa olmaz diğer koşulu olan bilimsel ve çağdaş eğitimidir. Bu konuda ülkemizin geldiği nokta da hepimizin malumudur.

Türkiye ekonomisinde yaşanan büyümenin gerçek sebeplerinin masaya yatırılması, geçici çözümler üretmek yerine kalıcı ve süreklilik arz edecek ekonomik politikalar üretilerek cari açığın kapatılmasına yönelik ihracatın teşvik edilmesi, ithalatın kontrol altında tutulması, GSYİH'nın artırılmasına yönelik önlemler alınması, reel işsizlik oranının belirlenip istihdamı geliştirmek için çalışmalar başlatılması adına konunun ortak akıl çerçevesinde ele alınması amacıyla bir meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

